

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., професор Лоханова Н.О.
“ ___ ” _____ 2017 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Облік та аудит»

за темою:

«Облік і контроль розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість на
прикладі МПП «Полідізайн»

Виконавець

студентка Центру заочної форми навчання _____
групи 42 _____
Кушнарьова Марія Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ) В СИСТЕМІ ОБЛІКУ: ТЕРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
1.1. Елементи ПДВ у вітчизняній системі оподаткування.....	6
1.2. Формування обліку розрахунків з бюджетом за ПДВ в системі електронного адміністрування.....	18
1.3. Порядок складання податкової звітності з ПДВ.....	30
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ НА МПП «ПОЛІДІЗАЙН» В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	34
2.1. Загальна економічна характеристика МПП «Полідізайн».....	34
2.2. Організація бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з ПДВ на досліджуваному підприємстві.....	38
2.3. Облік та звітність ПДВ у системі оподаткування.....	42
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПДВ	46
3.1. Аналіз ефективності справляння сум ПДВ.....	46
3.2. Фінансовий контроль розрахунків с бюджетом за ПДВ: методичні аспекти.....	54
3.3. Вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з бюджетом по ПДВ.....	60
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Актуальність теми. ПДВ є непрямим загальнодержавним податком, основним і стабільним джерелом формування доходної частини бюджету України, який суттєво впливає на формування податкової політики держави. В сучасних умовах господарювання ПДВ, як бюджетоутворюючий податок, є предметом широких дискусій щодо доцільності його застосування в умовах сталого економічного розвитку країни. З цього приводу існують неоднозначні думки та прямо протилежні позиції. За однією позицією пропонується його скасування як податку, який стримує розвиток споживчого ринку, створює фіскальну нестабільність, стимулює корумпованість контролюючих органів, за іншою – пропонується його збереження і вдосконалення як одного із стабільного і достатньо простого джерела доходів бюджету, з високою фіскальною ефективністю і нейтрального до собівартості товарів чи послуг.

На сьогодні відмічається недостатність ефективного справляння ПДВ через недосконалість податкового законодавства, його неврегульованість з іншими законодавчими актами у сфері обліку та контролю, а також слабку взаємодію органів державної фіскальної служби з платниками податків. Все це потребує подальших досліджень у напрямку удосконалення розрахунків з ПДВ для підвищення гармонізації відносин між сторонами (платниками податку та державою), якісного та своєчасного відображення операцій з ПДВ в обліку та звітності. Саме це і визначило вибір теми випускної роботи.

Питанням теоретико – методологічних і практичних аспектів щодо організації контролю розрахунків з ПДВ в системі бухгалтерського та податкового обліку приділяли увагу такі дослідники, як: О. В. Будько, О. В. Войтків, В. О. Ганусич, Д. І. Дема, О. В. Довгань, К. Ю. Логвінова, О. І. Малишкін, О. А. Петрик, Л. М. Очеретько, А. О. Цибульова, І. Б. Хома та інші науковці.

Питання формування бухгалтерського обліку ПДВ у світлі введення електронного адміністрування ПДВ розглядали у своїх працях В.О. Ганусич, А. О. Цибульова [19, 36]. Актуальні проблеми та напрями удосконалення обліку розрахунків з ПДВ досліджували О. І. Малишкін, Л. М. Очеретько [25, 31]. Шляхи підвищення ефективності аудиторського контролю розрахунків за ПДВ розробляли Д. І. Дема, К. Ю. Логвінова [21, 24]. Механізм впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність суб'єктів вивчали О.В. Войтків та І. Б. Хома [18].

Разом з цим питання удосконалення обліку та звітності, контролю розрахунків з ПДВ у світлі сучасних законодавчих змін залишаються актуальними та потребують подальшого наукового вирішення.

Мета і завдання дослідження. Мета випускної роботи полягає в дослідженні теорії та практики обліку і контролю розрахунків з ПДВ, розробці шляхів їх вдосконалення. Для досягнення мети поставлені для вирішення такі завдання:

- розкрити елементи ПДВ в системі оподаткування та особливості адміністрування податку;
- розглянути формування обліку розрахунків з бюджетом за ПДВ та порядок складання податкової звітності з ПДВ на прикладі досліджуваного підприємства – МПП «Полідізайн»;
- проаналізувати ефективність справляння сум ПДВ та їх вплив на фінансову діяльність суб'єктів господарювання;
- дослідити систему фінансового контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ;
- визначити напрями удосконалення обліку та контролю операцій з ПДВ на вітчизняних підприємствах.

Об'єкт і предмет дослідження. Предметом дослідження є сучасний стан та перспективи розвитку обліку та контролю розрахунків з ПДВ на вітчизняних підприємствах. Об'єктом дослідження є процес організації обліку та контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ на малому приватному підприємстві «Полідізайн».

Методи дослідження. Для здійснення поставлених завдань використовувалися загальнонаукові та специфічні методи контролю, зокрема: аналіз (дослідження частки ПДВ, визначення динаміки змін показників, аналітична

перевірка звітності), синтез, графічний і табличний метод (для наочного представлення результатів проведеного дослідження), методи індукції та дедукції (визначення сутності базових термінів) та методичні прийоми документального контролю (нормативно-правова, формальна, арифметична та логічна перевірка тощо), а також методи економічного аналізу: балансовий, статистичний, аналітичний, розрахунково-нормативний тощо.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою даного дослідження є законодавчі, інші нормативні акти фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, та монографічна, навчальна, довідкова література, інформаційно-аналітичні бюлетені і огляди, матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, наукові праці. В процесі роботи використовувалася також інформація, що була представлена базовим підприємством: засновницькі документи, первинна документація з обліку, аналітичні та синтетичні облікові регістри, фінансова та податкова звітність.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження теоретико-методичних питань, критичної оцінки діючої практики обліку та контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ було встановлено, що у зв'язку з тим, що на сучасному етапі наша країна потребує економічного зростання, перспективним напрямом реформування у сфері оподаткування постає облік та контроль розрахунків з ПДВ.

Для досягнення мети випускної роботи у процесі дослідження розглянута економічна сутність ПДВ як найбільш адекватної форми сучасного непрямого оподаткування. Досліджено теоретичні основи організації обліку ПДВ та його адміністрування. Визначено сутність головних елементів ПДВ за нормами податкового законодавства, які є теоретико-методичним базисом обліку в системі оподаткування.

Практика обліку ПДВ розкрита на досліджуваному підприємстві – МПП «Полідізайн», основним видом діяльності якого є поліграфічна діяльність. В процесі роботи розглянуто особливості формування первинної документації розрахунків з бюджетом за ПДВ, ведення аналітичного та синтетичного обліку, складання фінансової та податкової звітності з ПДВ. Особлива увага приділена сучасним проблемам адміністрування розрахунків з бюджетом за ПДВ.

Вивчивши документальне забезпечення розрахунків за ПДВ на МПП «Полідізайн», можна сказати, що облік ПДВ здійснюється з дотриманням вимог ПКУ та бухгалтерських стандартів. На підприємстві використовуються типові форми первинного обліку. Синтетичний облік ведеться за допомогою облікових реєстрів, інформація з яких узагальнюється та відображається у фінансової та податкової звітності з ПДВ.

В процесі роботи проведений аналіз розрахунків з бюджетом за ПДВ, за результатами якого визначений вплив ПДВ на фінансово-господарську діяльність та в цілому на фінансовий стан суб'єкта господарювання. Показники розрахунків з бюджетом за ПДВ на МПП «Полідізайн» свідчать про те, що ПДВ у періоді дослідження складає більш 52 % у загальній сумі сплачених податків, але в цілому на кінець звітного періоду простежується поступове зменшення загального податкового навантаження як в обсязі продажу так і у сумі балансового прибутку.

В роботі зазначено, що вплив ПДВ на обсяги реалізації товарів, робіт, послуг безпосередньо проявляється через ставку податку, розмір якої негативно впливає на обсяги реалізації та фінансовий результат діяльності суб'єктів підприємництва. Тому, на підставі проведеного аналізу з урахуванням певних припущень доцільним було

би на законодавчому рівні проводити поступове зниження базової ставки ПДВ, що у кінцевому підсумку зменшить негативний вплив ПДВ на платників податку.

У ході роботи досліджено методичні аспекти аудиту розрахунків с бюджетом за ПДВ та розглянуто основні положення системи внутрішнього контролю щодо операцій з ПДВ.

На підставі проведеного дослідження теорії і практики обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом за ПДВ запропоновані заходи щодо їх вдосконалення у вітчизняній системі обліку та оподаткування, як-то:

- забезпечити ефективне функціонування служби внутрішнього податкового контролю;
- регулярно здійснювати аналіз податкового навантаження та його впливу на фінансові результати діяльності підприємства з метою розробки заходів оптимізації податкових платежів;
- вдосконалити обліково-аналітичне забезпечення розрахунків з бюджетом по ПДВ (зокрема, шляхом внесення змін до наказу про облікову політику та додатків до неї).

Реалізація запропонованих заходів, на наше переконання, в цілому сприятиме оптимізації облікового процесу у сфері оподаткування на вітчизняних підприємствах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/ — Назва з екрану.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/go/929_014-00 — Назва з екрану.

3. Закон України «Про аудиторську діяльність в Україні» від 22.04.1994 № 3125–XII. [Текст] // Все про бухгалтерський облік. – 2004. – № 127. – С. 9-12.

4. Закон України «Про внесення змін у Податковий кодекс України та деякі законодавчі акти України щодо податкової реформи» № 71-VIII от 28.12.2014р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/71-19> — Назва з екрану.

5. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014р. за №1621-VII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/1621-18> — Назва з екрану.

6. Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» №352 від 29.12.1995р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/normativno-pravovi-akti-z-pitan-kpr/nakazi/61770.html> — Назва з екрану.

7. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з ПДВ» від 28.01.2016р. за № 21. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/nakazi/66224.html> — Назва з екрану.

8. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства Фінансів України № 291 від 30.11.99р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. — Назва з екрану.

9. Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 01.07.1997р. за № 141 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2004р. № 818), із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів України (у тому числі, з

Наказом № 241 від 17.02.2017р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97>] — Назва з екрану.

10. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27.06.2013р. за №635 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> — Назва з екрану.

11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. за №433 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> — Назва з екрану.

12. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2007 року / О.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик та інші [пер. з англ.]. — К.: ТОВ «Статус», 2007. — 1172 с.

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. за № 73. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> — Назва з екрану.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005р. за № 412. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05> — Назва з екрану.

15. Порядок електронного адміністрування ПДВ, затверджено постановою КМУ від 16.10.2014 р. № 569 «Деякі питання електронного адміністрування ПДВ» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF> — Назва з екрану.

16. Порядок заповнення податкової накладної, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015р. за № 1307 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 23.02.2017р. за № 276) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16> — Назва з екрану.

17. Будько О. В. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість в бухгалтерському обліку згідно Податкового кодексу України / О. В.

Будько // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – № 11. – Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, 2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=811> — Назва з екрану.

18. Войтків О. В. Механізм впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність суб'єктів / О. В. Войтків, І. Б. Хома // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – С. 220.

19. Ганусич В. О. Бухгалтерський облік ПДВ у світлі введення електронного адміністрування / В. О. Ганусич. – Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. Випуск 9-1. Частина 3. 2014. – с. 204-208.

20. Давидов Г. М. Аудит : Навч. посіб. для студ. ВНЗ [2-е вид] / Г. М. Давидов. – Стер К.: Знання, 2009. – 363с.

21. Дема Д. І. Аудиторський контроль розрахунків за податком на додану вартість: шляхи підвищення ефективності / Д. І. Дема. – Вісник ЖДТУ. – 2012. – №1(59). – С. 22- 24.

22. Довгань О. В. Переваги та недоліки податку на додану вартість / О. В. Довгань. – Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2010. №3. – С. 72-73.

23. Економічний аналіз: підручник / [Г.І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній та ін.]; за ред. проф. А. Г. Загороднього. – [3-тє вид., переоб. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 487 с.

24. Логвінова К. Ю. Податковий аудит нарахування та сплати податку на додану вартість/ К. Ю. Логвінова // Управління ризиком. – 2011. – №19 (116). – С.74-76.

25. Малишкін О. І. Підготовка податкової інформації з ПДВ: аспекти автономії / О. І. Малишкін // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – Вип. 3 (24). – Житомир: ЖДТУ, 2012. – С. 305-315.

26. Метелиця В. Актуальні питання обліку ПДВ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.agro-business.com.ua/component /content/article/ 551.html?ed=45](http://www.agro-business.com.ua/component/content/article/551.html?ed=45) — Назва з екрану.

27. Меліхова Т. Концептуальний підхід щодо розвитку сучасної теорії аудиту податків // Т. Меліхова // Інституціональний вектор економічного розвитку. – 2010. – №2 (1). – С.25 – 30.

28. Немченко В. В. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: підручник / за ред. проф. В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

29. Нестор О. Ю. Зарубіжний досвід оподаткування / О. Ю. Нестор // Економічні науки. Фінансові відносини. – Львівський національний університет ім. І. Франка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2012/Economics/3_108734.doc.htm — Назва з екрану.

30. Онищенко В. А. Удосконалення процесів підготовки до проведення податкової перевірки / В. А. Онищенко // Фінанси України. – 2008. – №6. – С.14- 21.

31. Очеретько Л. М. Актуальні проблеми та шляхи удосконалення обліку розрахунків з податку на додану вартість / Л. М. Очеретько, О. В. Підлужна // Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». – 3(20). – 2013. – С. 270-273.

32. Пантелеєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : [моногр.] / В. П. Пантелеєв. – Державна академія статистики, обліку та аудиту. – К.: ДП «Інформ. – аналіт. агенство», 2008. – 491с.

33. Петрик Е. А. Планування та етапи аудиту оподаткування / Е. А. Петрик // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – №9(33) – 2012. – С.125-132.

34. Пономарьова Т. В. Автоматизація обліку розрахунків з ПДВ: підходи та практичні рішення / Т. В. Пономарьова. – Вісник НТУ «ХП». – № 66 (1039). – 2013. – С. 22-30.

35. Пухальська Г. В. Податковий аудит в Україні: суть, принципи, функціональні засади та організації / Г. В. Пухальська. – Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – №5. – С.14-17.

36. Цибульова А. О. Адміністрування податку на додану вартість / А. О. Цибульова. – Кіровоградський національний технічний університет. – Наукові

записки, вип.14, 2013 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/nauk_zap_14/stat_14/zbirnuk.pdf — Назва з екрану.

37. Чирва А. А. Удосконалення облікової політики підприємства в частині обліку ПДВ / А. А. Чирва // Облік і фінанси, № 4 (70)'2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD/Downloads/Oif_apk_2015_4_12.pdf — Назва з екрану.

38. Ялі Т. П. Особливості методики внутрішньогосподарського контролю розрахунків підприємства за податками / Т. П. Ялі. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/1210/1/Yali.pdf> — Назва з екрану.